

MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

MD 2012, or. Chișinău, str. 31 August 1989, nr. 82
tel. 23-47-95, fax 23-47-97

МИНИСТЕРСТВО ЮСТИЦИИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2012, г. Кишинев, ул. 31 Август 1989 №82
тел. 23-47-95, факс 23-47-97

21.08.2013 nr. 03/7073

La nr. 04/1-3832 din 24.06.2013

Ministerul Economiei

Urmare examinării *proiectului Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative și proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea acestuia*, parvenit spre avizare, relevăm următoarele.

Cu referire la proiectul Legii:

Proiectul propune modificarea și completarea Codului civil, adoptat prin Legea nr. 1107-XV din 6 iunie 2002, Codului fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997, Legii nr. 845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, Legii nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni, Legii nr. 1353-XIV din 3 noiembrie 2000 privind gospodăriile țărănești, Legii nr. 1453-XV din 8 noiembrie 2002 cu privire la notariat, Codului de procedură civilă și Legii nr. 220-XVI din 19 octombrie 2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali și are ca scop perfecționarea cadrului legal în vederea simplificării procedurii de lichidare a afacerilor prin optimizarea procedurilor existente reglementate de actele normative în vigoare referitor la lichidarea benevolă a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali.

Astfel, prin amendamentele propuse de către autorii proiectului la Art. I, Art. II și Art. V se propune reducerea termenului de înaintare a creanțelor, termenului de repartizare a activelor și numărului avizelor publicate în Monitorul Oficial. Întru realizarea scopului proiectului, considerăm judicios operarea amendamentelor menționate.

În același timp, menționăm că amendamentele propuse la Art. V sunt contrare scopului proiectului, or, aceste amendamente nu vor contribui la simplificarea procedurii de lichidare reglementate de Codul civil, în cazul în care procedura prevăzută de Codul civil presupune o procedură simplificată de lichidare. În acest sens menționăm că, amendamentele propuse la art. 92 alin. (1^a), (1²), art. 93 și art. 95 dublează prevederile Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 și chiar dacă se va accepta soluția propusă de către autori, nu este necesar de repetat textele, ci de introdus o normă care să facă trimitere la dispozițiile din Legea menționată, cu specificația că se vor aplica *mutatis mutandis*.

Urmează a se ține cont și de faptul că, nu este corect din punct de vedere conceptual de a obliga societățile să urmeze regulile stabilite pentru procesul de insolvență chiar și în cazurile în care activele depășesc cu mult pasivele. Nu este acceptabil conceptual excluderea posibilității de a transmite fondatorilor

3031

bunuri în natură în cazurile în care nu este necesară înstrăinarea acestora pentru achitarea datoriilor.

Subsidiar, proiectul se va revedea din punct de vedere al tehnicii legislative.

La Art. II menționăm, că în dispozițiile propriu-zise de conținut se va indica expres articolul din actul normativ care se modifică, dat fiind faptul că se modifică un singur articol din actul de referință, iar dispozițiile acestuia vor fi structurate în două alineate ce vizează modificarea alin. (6) la art. 93 și respectiv, ce vizează alin. (7), (8), care vor fi numerotate cu cifre arabe, iar cratima se va exclude.

La alin. (6) menționăm că, nu este argumentat amendamentul în partea ce ține de publicarea gratuită a avizelor în Monitorul Oficial. În acest sens remarcăm că acoperirea din bugetul de stat a cheltuielilor pentru publicarea avizelor în Monitorul Oficial nu este justificată.

În contextul enunțat, menționăm că cerințele privind conținutul paginilor-web oficiale ale autorităților administrației publice sînt reglementate de Regulamentul cu privire la paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua Internet, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 188 din 3 aprilie 2012. Informația care urmează a fi publicată pe pagina-web oficială a autorității administrației publice este specificată în pct. 15 din Regulament.

Suplimentar, cuvîntul „*cuvintele*” se va substitui cu cuvîntul „*sintagma*”, iar cuvintele „*pagina web*” se vor substitui cu cuvintele „*pagina-web oficială*”. Obiecțiile menționate sunt valabile și pentru Art. III, pct. 2 și Art. V, pct. 1.

La Art. III, după cuvîntul „*modifică*” se completează cu cuvintele „*și se completează*”, dat fiind faptul că autorii proiectului propun atît modificarea, cît și completarea Codului fiscal.

Întru uniformizarea terminologiei juridice utilizate în actele normative, în conformitate cu noțiunile definite în Legea nr. 220 din 19 octombrie 2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, la pct. 2 sintagma „*forma organizatorică cu statut de persoană fizică*” se va substitui cu cuvintele „*întreprinzătorul individual*”.

La Art. IV, se va indica izvorul publicării actului normativ de referință.

Cu referire la procedeele de tehnică legislativă, intenția de modificare se exprimă prin utilizarea formulei „*se modifică*”, prin urmare, la alin. (1), intenția de modificare se va exprima, utilizînd această formulă.

La art. 27 alin. (1) lit. a) cuvîntul „*cererea*” se va substitui cu cuvîntul „*decizia*”. Totodată reliefăm că, includerea condiției că lichidarea poate avea loc numai dacă nu există datorii față de bugetul public coroborat cu prevederea că procesul insolvabilității nu se intentează dacă nu pot fi acoperite cheltuielile procesului, va crea o situație în care gospodăria țărănească nu va putea fi lichidată chiar dacă a rămas fără active și nu activează.

Menționăm că dispozițiile alin. (1) lit. c) sunt incoerente cu prevederile art. 2 alin. (2) din aceeași Lege, potrivit căroră, gospodăria țărănească se poate constitui și dintr-o singură persoană fizică, prin urmare nu este clar cum vor putea fi implementate dispozițiile în redacția propusă de către autorii proiectului, în cazul în care, fondatori sunt două sau mai multe persoane fizice.

La pct. 2 menționăm că, nu poate fi acceptată redacția „*pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi*”, întrucît reprezintă dispoziții finale ale proiectului, prin urmare, se va formula în Art. IX al proiectului.

La Art. V, pct. 4, ce vizează amendamentele propuse la art. 86 alin. (4) din Codul civil, se va ține cont de faptul că, conceptual, nu este corect să înceteze mandatul administratorului din cel puțin două considerente – ca regulă, asociații vor avea interesul ca administratorul să devină lichidator și în al doilea rînd, este contrar conceptului că procesul de lichidare poate fi întrerupt și societatea își poate continua activitatea. Și în ultimul caz, va fi necesar să fie din nou desemnat administratorul.

La pct. 5 sintagma „*se introduce suplimentar următoarele*” se va substitui cu sintagma „*se completează cu literele*”, în continuare după text.

Cu referire la textul amendamentelor la lit. d¹) menționăm că, formula propusă de către autorii proiectului este prea largă și, eventual, va putea crea situații în care se vor dizolva societăți care funcționează normal. Spre exemplu, pentru cazurile în care asociații, avînd paritate de voturi, nu acceptă să convoace adunarea. Iar în partea ce ține de lipsa organului executiv, aceasta nu poate fi acceptată conceptual, deoarece art. 61 alin. (4) din Codul civil prevede că acesta se desemnează prin hotărîre judecătorească.

Amendamentele propuse la lit. d¹), d²) urmează a fi aduse în concordanță cu reglementările existente în actele normative în domeniu. Astfel, art. 34 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi expres stabilește drept temei de lichidare a întreprinderii de către instanța de judecată dispoziția propusă de către autorii proiectului la lit. d²), inclusiv, neprezentarea dărilor de seamă contabile și statistice. Totodată, Legea menționată nu prevede expres temeiul indicat la lit. d¹), astfel constatăm lipsa corelării între reglementările cadrului legal în domeniu.

La alin. (4) sintagma „*de modificat în următoarea redacție*” se substituie cu sintagma „*se modifică după cum urmează*”. Aceeași obiecție este valabilă și la pct. 6.

Totodată, se va revedea dispoziția la alin. (4) în sensul excluderii creditorului din lista persoanelor nominalizate, reieșind din faptul că, creditorul unei persoane juridice nu-și poate formula cererea de dizolvare a acestei persoane juridice în temeiurile stabilite de art. 87 din Cod, or pretenția patrimonială a creditorului față de o persoană juridică, în cazul în care aceasta nu poate fi executată din motivul incapacității de plată sau supraîndatorării acesteia, constituie temei pentru intentarea procedurii de insolvență și urmează a fi examinată în conformitate cu prevederile Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012.

La pct. 6 menționăm că nu este justificată modificarea alin. (3) al art. 90, prin redarea acestuia într-o nouă formulă, întrucît aceasta nu cadrează cu prevederile art. 34 alin. (2) din Legea nr. 780 din 27 decembrie 2001, dat fiind că, prin amendamentele propuse nu se schimbă soluția ce se conține în acest alineat. Prin urmare, alineatul (3) se va completa cu sintagma „*numărul de identificare de stat a persoanei juridice (IDNP)*”. Mai mult, nu se justifică radierea administratorului desemnat de către asociați atîta timp cît nu a fost lichidată societatea, chiar dacă se desemnează o altă persoană – lichidatorul și toată competența trece acestuia.

La alin. (7) se va revedea oportunitatea amendamentelor propuse de către autori, întrucât dispoziții în acest sens reies din alin. (4). [Totodată, considerăm conceptual greșit de a păstra atribuțiile prevăzute de statut, căci acest fapt ar însemna că lichidatorul va avea competența de a face acte care depășesc scopul lichidării.]

Cu referire la amendamentele propuse, menționăm că noțiunea de patrimoniu este folosită eronat. De fapt, autorii au în vedere activele (bunuri). Sunt neclare prevederile și în partea ce ține de concedierea personalului care pare să sugereze că lichidatorul nu poate angaja personal, ci doar contracta specialiști și experți.

La alin. (8) menționăm că este greșit să se considere că lichidatorul primește patrimoniul. El poate să primească doar bunurile. Mai mult, prevederea respectivă pornește de la conceptul inacceptabil privind obligativitatea desemnării în toate cazurile de dizolvare a unui lichidator. Aceasta limitează nejustificat dreptul asociaților și poate fi considerată o încălcare a dreptului de proprietate.

În practica CEDO există cazuri în care s-a constatat încălcarea art. 1 din Protocolul I, prin limitarea nejustificată a dreptului asociaților de a decide asupra gestionării societăților comerciale.

La pct. 7 sunt valabile obiecțiile expuse mai sus în acest sens.

La pct. 8, referitor la amendamentele propuse la art. 92 alin. (1^a) menționăm că rămâne incertă situația în cazul în care dizolvarea persoanei juridice constituie obiect în cadrul unei proceduri judiciare, în cazul menționat, conform prevederilor generale ale Codului de procedură civilă, toate cererile și documentele care justifică existența creanțelor, se vor depune în instanța de judecată și vor fi examinate de către instanța pe rolul căreia se află cauza dată.

Amendamentele propuse de autorii proiectului la alin. (1²), cât și la art. 93 se suprapun cu procedurile desfășurate în cadrul unui proces de insolvență prevăzute de Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012. Or, în sensul alin. (3) art. 93, distingem obligația lichidatorului de a depune cerere introductivă privind intentarea procedurii de insolvență în cazul în care se constată un excedent al pasivului față de activele debitorului în procedură de lichidare. Aceeași reglementare se regăsește și în art. 14 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 149 din 29 iunie 2012. Alin. (4) al aceluiași articol, prevede sancțiuni în cazul nerespectării condițiilor stabilite de acesta. Totodată, se va ține cont că în sensul art. 93 alin. (3) din Codul civil, procedura de insolvență poate fi evitată în cazul în care creditorii acceptă satisfacerea cerințelor în proporții reduse și nu doresc intentarea acesteia. Prin urmare, nu va fi acceptată situația referitor la existența creanțelor litigioase.

La alin. (2) menționăm că, suportarea cheltuielilor de către solicitant este justificată doar în cazul în care cererea este abuzivă. Dar din redacția propusă rezultă că va plăti asociatul sau creditorul, chiar dacă bunurile au fost evident subevaluate de către lichidator. Acesta va putea astfel să treacă în contul creditorilor toate cheltuielile de evaluare prin simpla stabilire a unor prețuri derizorii.

La alin. (5) menționăm că, continuarea lichidării cu acordul creditorilor validați se justifică doar în cazurile în care nu există pe rolul instanțelor cereri privind contestarea refuzului de validare și a expirat termenul pentru contestare.

La pct. 10 sintagma „*de introdus un articol nou cu nr. 94¹ cu următorul conținut*” se va substitui cu sintagma „*se completează cu un nou articol 94¹, după cum urmează*”, în continuare după text.

La alin. (1) reliefăm că se înstrăinează nu patrimoniul, ci activele (bunurile) societății. Mai mult, nu este justificată obligarea de înstrăinare a activelor în toate cazurile. În anumite circumstanțe, acestea pot fi transmise asociaților.

La alin. (3) opinăm că, este imperativ necesar să se menționeze expres că lichidatorul nu numai că trebuie să notifice creditorii garantați, dar trebuie să și respecte drepturile acestora. Trebuie să fie menționat în mod expres că, din prețul vânzării vor fi satisfăcuți în primul rând acești creditori.

Menționăm că, alin. (6) este prea vag formulat, de fapt, și conceptual există neclarități. Din dispozițiile menționate nu este clar care bunuri vizează actul și ce în viziunea autorilor constituie „*titlu de proprietate*”, or, Codul civil exhaustiv reglementează condițiile de trecere a dreptului de proprietate asupra bunurilor. Astfel, în cazul înstrăinării bunurilor de către lichidator, temei de dobândire al dreptului de proprietate vor fi contractele și doar în cazul transmiterii bunurilor către asociați, se va apela la un act, dar și în acest caz, va fi semnat nu doar de către lichidator.

Menționăm că potrivit normelor de drept în materie civilă, condițiile specificate la alin. (7), constituie cerințe generale prescrise de obligații și se regăsesc în Titlul III din Codul civil, prin urmare, nu este necesar a fi incluse la acest articol.

La pct. 11, se vor reformula în sensul redării clarității, dispozițiile alin. (2), or formula „*vor putea*” este una ambiguă și atribuie neclaritate și incertitudine acestora.

La alin. (3) menționăm că prevederile sunt lipsite de sens, întrucât nu cadrează cu prevederile legislației Republicii Moldova în materie civilă.

Se vor revedea dispozițiile art. 95 din Codul civil, întrucât țin de procedura reglementată de Legea nr. 149 din 29 iunie 2012.

La pct. 13,14,15 se va ține cont de argumentele invocate la Art. VI.

La pct. 16 menționăm că nu sunt justificate amendamentele propuse la art. 164 alin. (3) din Codul civil, dat fiind faptul că dispozițiile acestui articol reglementează condițiile și modul de ținere a registrului acționarilor de către societatea emitentă de acțiuni și nu vizează alte societăți comerciale. Mai mult, art. 2 din Legea nr. 220 din 19 octombrie 2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali definește noțiunea „*număr de identificare de stat (IDNO)*” - cod numeric unic, atribuit de organul înregistrării de stat persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali la momentul înregistrării de stat, care servește pentru identificarea acestora în sistemele informaționale ale Republicii Moldova.

La Art. VI relevăm că, în conformitate cu prevederile art. 43 alin. (1) din Legea nr. 1453-XV din 8 noiembrie 2002 cu privire la notariat, la autentificarea actelor juridice se verifică capacitatea de exercițiu și capacitatea juridică a persoanelor participante la aceste acte, fapt care ține în exclusivitate de activitatea notarială.

Suplimentar menționăm că, termenul propus de către autorii proiectului „*act juridic de înstrăinare*” nu se încadrează în prevederile art. 195 din Codul civil.

La Art. VII menționăm că, amendamentul propus de către autorii proiectului nu este oportun, dat fiind faptul că, temei de înaintare a cererii de dizolvare în condițiile art. 87 Cod civil nu este incapacitatea de plată sau supraîndatorarea debitorului.

Totodată, se va indica corect izvorul publicării actului normativ de referință, iar la specificarea datei de adoptare a actului normativ, luna se va indica cu litere. Potrivit normelor de tehnică legislativă, în dispozițiile propriu-zise se va exclude cratima de la începutul enunțului, iar alineatul se va marca cu cifră arabă luată între paranteze.

Suplimentar, menționăm că *Nota informativă* nu este argumentată, în special, în partea ce ține de introducerea amendamentelor care, în opinia autorilor proiectului poartă un caracter redacțional. În acest sens remarcăm că, amendamentele în formula propusă intervin pentru a schimba unele soluții din actele legislative respective prin altele sau de a introduce soluții noi în problema reglementată de actul legislativ. Prin urmare, conținutul Notei informative urmează a fi adus în concordanță cu prevederile art. 20 din Legea nr. 780 din 27 decembrie 2001 privind actele legislative.

Totodată, menționăm că în conformitate cu prevederile art. 22 alin. (3) din Legea precitată, expertiza anticorupție este obligatorie pentru toate proiectele de acte legislative și are menirea de a contribui la asigurarea corespunderii proiectului standardelor anticorupție naționale și internaționale, precum și pentru a preveni apariția de noi reglementări care favorizează sau pot favoriza corupția.

În această ordine de idei relevăm că, proiectul în redacția propusă de către autorii acestuia necesită examinare esențială suplimentară și urmează a fi coordonat subsidiar cu organele interesate în scopul excluderii divergențelor multiple, inclusiv, cu Asociația Lichidatorilor și Administratorilor din Republica Moldova (ALARM).

În același context opinăm asupra revizuirii amendamentelor propuse prin prisma principiilor de bază ale legiferării, prescrise în art. 4 din Legea nr. 780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, or actul legislativ trebuie să fie în concordanță cu cadrul legislativ existent, cu respectarea principiului consecvenței și echilibrului între reglementările concurente.

Viceministru

Nicolae EȘANU